

MARTON JÓZSEF

Babeş–Bolyai Tudományegyetem
Római Katolikus Teológiai Kar
Pasztorálteológiai Intézet
Gyulafehérvár, Románia
jmarton1950@gmail.com

Két elfelejtett vers Márton Áronról

Rass Károly (1872–1962) nyugdíjasévei alatt Tordán szolgáló római katolikus pap valamilyen úton-módon hozzájutott Bárd Oszkár (1893–1942) orvos-költő két verséhez. Ezeket 1942. március 19-én kelt levelének kíséretében beküldte Gyulafehérvárra, Boros József kanonokhoz azzal a megjegyzéssel, hogy juttassa el Márton Áron főpásztorhoz. A kísérőlevélben kihangsúlyozza: „Szebb, őszintébb, igazibb költeményt írni róla s általában a papságról, s ilyen meglátással aligha fognak írni valaha. Tegye el, de küldje be a Teológiára is, hogy őrizzék meg a történelem számára.”

Rass Károly továbbá érdekes adatokat közöl a versek szerzőjéről: „A szerző egyike legjobb erdélyi költőinknek. Én is nagy elismeréssel írtam róla annak idején a Pásztortűz hasábjain. Különösen nagy formaművész. Különben zsidó orvos Naszódon. Családi neve Wettenstein. Felesége keresztény, ezen a réven sógorságban áll Balázs Ferikével.”¹

Feltételezhetjük, hogy az alább közölt két verset Boross József kanonok átadta Márton Áron püspöknek, de nem a Teológia Le-

---

¹ Rass Károlynál három évvel fiatalabb gyulafehérvári főesperesről van szó.

véltárába, hanem a Püspöki/Érseki Levéltárba helyezte el megőrzésre. Jelenlegi lelőhelyük: Márton Áron Múzeum VI. 22/b. 1. d.

Bárd Oszkár egyik versét sem datálta, csak a tartalmukból következtethetünk megírásuk évére. Az *Isten küldöttje* című vers a szerző kéziratában maradt fenn, feltételezhetően az 1941. vagy 1942. évek valamelyikében írhatta, amikor (1940 dec.–1942. aug. 31.) Márton Áront nem engedték ki Romániából. Az itt közölt – gépelt – második verset pedig a püspök édesanyja temetése után írta vagy 1939-ben, vagy 1940-ben.

Bárd Oszkár

Isten küldöttje

Erdélyi hegyek Fenyőszála!
Magadban állsz.
Fényhintő lelked himnuszába
nem vegyül zokszó.
Állsz és vársz
míg üt az óra
kit vár a néped
az igazi találkozóra.
Sokat szenvedett tiszta homlokod
átvilágít a múltó időn.
Lefolynak a sekélyes vizek,
de felettük tudják a hegyek,
Áron püspök egyszer visszajön.

Márton Áronhoz

Erdély főpapja, Márton Áron,
áruld el titkod: hol tanultad,
miként légy – ezt nem adta múltad –
ízlés művésze s bölcsőbb bölcsnél?
Ki súgta, mond, mit tenned k e l l e t t:
hogy Anyád koporsója mellett
csak szelíd reverendát öltésél?

Nem „ötlet” ez és nem „véletlen”:
az ősi katolikus Egyház
minden mozdulatában megráz
és felemel; ez mély, mély titka,
épp úgy, mint az: hogyan s miképpen
tud egyesülni Benne szépen
az egyetemes és a ritka?!

Nagy-nagy rejtély, miként tud lenni
parasztgyerek, Pista és János,
bármelyik falusi plébános
egyformán fenséges és enyhe?
Tapasztalat sincs még mögötte
és bölcs s megértő minden tette
s romlás nélkül nyúlhat a szennybe!

S a delejes, bűvös mosolygást
mi varázsolja ajkaira?
s a szemükben az áldott szikra
mily nem-ismert Mozart-dalt dúdol?
Kezüket meg mi finomítja?

És mi lehet a csoda nyitja,
hogy megválnak lidércből s bűtől?

Erdély főpapja, Márton Áron,
e lélekváltást mi csinálja?
S legendás gesztusod csirája
hol nőtt? S úgy nőtt, hogy sohse lázadt?
Honnan tudtad, hogy kivilágol
halk öltönyöd e torz világból
s úgy vonz, mint ama szent Halászat:

Királyibb nem volt még alázat!...